

Hvor lenge varer en krig?

– krigshistorier fra Listerregionen

Når er egentlig en krig over? Er det den dagen bombene slutter å falle? Når statsledere tar hverandre i hånden? Når den siste av okkupasjonsmaktens soldater forlater landet? Er det når alle fanger er satt fri? Eller er det når alle sår er grodd; mellom land – mellom folk – i lokalsamfunn – i familier ... Og hvor lang tid tar det? Ett år? En generasjon, flere generasjoner?

I dette dokumentarfilmprosjektet tar vi utgangspunkt i Listerregionen i Sørvest-Norge. En region som var et knutepunkt for kommunikasjon med England under 2.verdenskrig. En region hvor tyske styrker mobiliserte ekstra sterkt for å bryte ned et nettverk med kallenavnet «Cheese».

Vi blir kjent med lokalsamfunn og familier, som på ulikt vis har vært med å betale en høy pris for kampen for frihet.

Vi løfter frem historier om mot og motstand, men også om tvil og fortvilelse.



Jan Jørg Tomstad sammen med sin far, motstandsmannen Gunvald Tomstad

Vi møter mennesker som har erfart at traumer og skam kan arves, at det ikke alltid er like lett å se forskjell på helter og skurker, og at en krig ikke alltid har en sluttdato.

Mål og målgruppe:

Filmen produseres for en bred og allmenn målgruppe og med tanke på distribusjon i mange ulike sammenhenger. Vi har likevel valgt oss én hovedmålgruppe, og det er barn og unge, særlig de som er bosatt i Listerregionen. Vi ønsker at filmen skal gi den oppvoksende slekt ny kunnskap om hva som skjedde i deres nærområder da det var krig i Norge, og økt forståelse for ettervirkningene av denne type konflikter i et lokalsamfunn.

Ved å kjenne vår fortid er vi bedre rustet til å forstå vår samtid. Dessverre er verden i dag fremdeles preget av grusomme konflikter. Daglig preges nyhetene på våre mange skjermer og krig og undertrykkelse, og daglig søker nye mennesker, som bærer på sår og traumer, tilflukt i landet vårt.

Vi tror at innsikt om egen historie og nedarvede traumer gjør oss bedre rustet til å forstå hvordan en krig endrer mennesker og samfunn i mange generasjoner.

Hovedelementer i filmen:

- **FORTELLEREN**

Filmen vil ha en forteller som har det store overblikket og som leder oss stadig gjennom historien. Fortelleren er allvitende, eller aural, vet hva alle personene i historien tenker, beveger seg fritt mellom fortid og nåtid og kommenterer det som hender. Fortelleren vil være et gjennomgående element som binder de andre elementene i filmen sammen og som hjelper oss med å forstå handlingen. Som visuelt følge-element til fortelleren vil vi bruke arkivbilder/film som er knyttet til den verbale fortellingen.

- **DRAMATISERINGER**

Et annet tungt element i filmen vil være iscenesettelse av utvalgte episoder og viktige hendelser. Her vil vi bruke lokale amatørskuespillere, utstyrt med tidsriktige uniformer, klær og rekvisitter, i aktuelle locations rundt om i Listerområdet. I dette arbeidet vil vi ha et tett samarbeid med Flekkefjord Krigshistoriske Forening, og vi vil ha tilgang til ressurser de disponerer.

- **MENNESKEMØTER**

Underveis vil vi også dra linjene frem i nåtiden ved at vi møter mennesker, på tvers av generasjonene, som er berørt av fortellingene vi hører. Dette er fremgangsmåten vi planlegger å bruke: I prosessen med utvelgelsen av episodene som skal dramatiseres, vil vi parallellt også jobbe med å spore opp nålevende personer med en tilknytning til historiene. Aller helst besteforeldre og barnebarn som er etterkommere av noen av personene som er involvert i historiene – to personer fra ulike generasjoner.

Når de dramatiserte sekvensene er produsert og klippet, vil vi vise klippene til etterkommerne via et nettbrett, og samtidig filme deres reaksjoner og refleksjoner knyttet til det de nettopp har sett. Det vi ønsker å oppnå er en dialog mellom generasjonene og noen øyeblikk av ny erkjennelse.

Vi tror også at dette er en god måte å skape lokalt engasjement på.

Locations:

Opptakene til filmen vil bli gjort på ulike locations ulike steder i Listerregionen. Så langt det er mulig vil vi bruke de faktiske stedene hvor historien fant sted, men vi har også funnet locations som er tidsriktige og som vil kunne brukes til utfyllende opptak.

Vi vil ha fokus på å velge historier og locations som dekker hele regionen. Som eksempler kan vi nevne:

- Hågåsen
- Helle
- Flekkefjord sentrum
- Hidrasund
- Knaben
- Sørlandsbanen
- Flekkefjordbanen
- Jøssingfjord
- Nordberg fort
- Rudjordsheia



Prosjektgruppe og ressurser:

Idéen til dokumentarfilmprosjektet er utviklet lokalt med en prosjektgruppe bestående av:

- Flekkefjord Krigshistoriske Forening 1940-45 ved Stig Eie
- Flekkefjord museum ved Jeff Olson
- Lokalhistoriker Ole Z. Torkildsen

En av våre mange viktige støttespillere og ressurser er Jan Jørg Tomstad. Han sitter på unik kunnskap og erfaring som har er villig til å bidra med i prosjektet.



Gjennomføring:

Det er Sanden Media (Kristiansand) som står som ansvarlige for gjennomføringen av prosjektet.

Første skritt i prosjektet er å bygge et forprosjekt hvor vi gjør oss enda mer kjent med historien, og finne ut av hvordan den skal fortelles. I løpet av arbeidet med forprosjektet vil vi arbeide med følgende:

- **Manus**

I denne fasen vil vi velge ut historiene som skal dramatiseres, hvordan de skal bindes sammen, hva som skal være innholdet, og hvilke roller som skal bekles. Et detaljert manus utvikles i første del av produksjonsfasen

- **Locations**

Vi vil sjekke ut de autentiske stedene hvor historien utspilte seg, velge hva som skal være våre locations og hvordan det skal gjennomføres i praksis.

For Kvinesdal er det spesielt historien knyttet til Knaben som er aktuell, og vi vil gjøre oss kjent med historien.

- **Casting**

Vi vil finne fortellere og skuespillere fra lokale teaterlag til de dramatiserte sekvensene. I tillegg vil vi jakte på unge fortellere som gjerne har en forbindelse i familien til krigen.

- **Finansiering**

Vi vil utvikle en Finansieringsplan for prosjektet. Til hovedprosjektet beregner vi at vi kan få støtte fra flere instanser, deriblant Forsvarsdepartementet, Fylket, kommunene, ulike lokale banker, Lister Næringsforening og andre fonds. Vi har hatt møte med Lister Næringsforening ved Hans Fredrik Grøvan, og han uttrykte stor interesse for prosjektet.

- **Distribusjon**

Den kulturelle skolesekken er en viktig arena for distribusjon. Skolene i Lister vil kunne få besøk og visning av filmen vil kunne gjennomføres over flere år. Det samme er samarbeid med historielag og museene. Videre vil vi utvikle mulighetene for å vise deler av filmen på aktuelle steder ved hjelp av QR-koder. Når man f.eks. kommer til Knaben, vil filmen som omhandler stedet hentes opp med QR-kode. Dette ønsker vi å utrede som et reiselivs tiltak som kan få en felles markedsføring i Lister hvor den enkelte historie fortelles der det utspilte seg.

Utviklingsprosjektet har en ramme på kr 100.000,-. Vi vil invitere Kvinesdal, Flekkefjord, Farsund, Lyngdal til å bidra til utviklingsprosjektet og vi søker Farsund kommune om inntil kr 40.000,- til dette. For Farsund sin side er det særlig fokus på steder og personer som var viktige for utviklingen av krigen i Lister.

Vi håper at kommunen vil være med på prosjektet og at dette kan bli et prosjekt som har betydning både for nye generasjoner og også i forbindelse med stedsutvikling i regionen.

Ideen er lokal og er et samarbeid med FKF 1940-45.

Prosjektet er basert på et lokalt initiativ og Sanden Media er blitt kontaktet som produsent i prosjektet. Sanden Media har gjennom flere år levert dokumentarfilmer til NRK, TV2 og VGTV. Flere av filmene er basert på historier fra krigen, «Englandsfarerne» om båter fra Sørlandet som tok seg over til England i 1941/42 er sendt over 10 ganger på NRK, «Barna fra Telavåg» har også vist med stor suksess på NRK.

Ta gjerne kontakt hvis du trenger ytterligere informasjon.

Vårt kontonr er 3000 19 35190

med vennlig hilsen

Livar Hølland

Daglig leder / Produsent

Mobil +47 91 60 00 72

bsanden:media